

Makrelen

Nyhetsbrev fra Bragdøya kystlag

Mars nr 3 – 2026

Det er vår og det spirer og gror.

Vi starter dette nyhetsbrevet med positivitet. Det er kommet mange tilbakemeldinger om den store aktiviteten det er i verkstedet på tirsdager ... og i særdeleshet i slippen. Pil står i nedre slippområde, styrhuset til Pil står i øvre slippområde sammen med Oselveren «Ormen Lange». At det hver tirsdag på medlemsaftenerne er 10-15 mann som jobber på disse prosjektene

er utrolig morsomt, og alle jobber med et stort smil.

Vi har prøvd å analysere hva som er drivkraften, og den gruppa som jobber med Oselveren har satt seg som mål å presentere det de er kommet fram til i sin analyse. Vi gleder oss.

... og så kommer det gode spørsmålet. Er det plass til flere? De som jobber i verkstedet, er tydelig på at her er det plass til nettopp deg. Vi sees.

Red

«Løgner og usannheter» ... fast spalte i Makrelen.

Det er ikke kommet tilbakemeldinger til redaksjonen om at forrige nr. av «Makrelen» inneholdt noen usannheter eller unøyaktigheter

Hva med skøyta «PIL»

Min drøm er å kunne bruke Pil til å frakte gjester tur/retur Dvergsøya, i stedet for Napp.

Da blir båten sett på fjorden og i vårt maritime bybilde gjennom hele sommeren. Tenk deg som gjest, å bli hentet på Lumber, fraktet ut i en klassisk fiske skøyte til en

fantastisk destinasjon, og overnatte på Vogts Villa på Dvergsøya.

En opplevelse!

Det forutsetter selvsagt at Pil blir restaurert til god stand, med en motor som alle kan handtere.

Rune Ludvigsen (leder av Storbåtgruppa)

Det er levert inn en årsrapport for fiskeskøyta PIL. Denne er tilgjengelig for alle våre medlemmer

I årsrapporten er det skissert hva som er utfordringer med Pil og som er grunnen til at vi måtte slippsette båten.

Det ble avdekket store råteskader i både hud og på dekket. Eksisterende motor er for utrygg og vi får ikke deler til den. Det krever

spesiell kompetanse for å bruke. Regulator ble i 2025 montert og det ble prøvd å starte motor. I denne prosessen ble det mye rasing av motor. Dette ble prøvd flere ganger med dårlig resultat. Til slutt ble det så mye risting at båten sank ved kai.

Vi har hentet konsulenthjelp fra Nordnorsk fartøyvernssenter.

Utdrag fra: Rapport ang pil fra Nordnorsk Fartøyvernssenter.

Vurdere/skifte øvre del av forstevn, ser råteangrep, ser dette bedre når hudplank fjernes.

Akterstevn - må skiftes, 2 deler, stevn og akterstevn.

Dårlig passform mellom endel hudplank, noe av drevet kommer ut på innsiden.

ca 140 m hudplank må skiftes.

Langs kjølen er flere spiker tæret bort, alle må inspiseres og eventuelt erstattes for å sikre forankring av hudplank til kjøll.

Årsak til mye av råteskader på hud og stevn er for mye geitved i eika. Feil bruk av maling forsterker dette. Bør fjerne lakk og maling for å tørke ut. Male med oljemaling, ellers bare olje.

Dårlig fordeling av skjøter, mange hudplanker skjøter på samme spant. Styrbord seks, babord 4. NB! Kan forbedres ved skifting av hudplank.

Romluke - lukeendebjelker, stikkbjelker og bærerer er forringet, råte i endene. Utskifting trolig nødvendig, men krevende. Trolig best å demontere bjelkevegger på ene eller begge sider og tre inn bjelkene fra siden når hudplank er fjernet. Alt. Fjerne dekket.

Fuktighet i dekk, fjerne lakk, tørke og deretter olje i fremtid (pers. Anm.)

innfesting av vanter bør styrkes for å sikre tilstrekkelig bæreevne og holdbarhet.

Kjølbolter - ingen synlige, må sjekkes!! (pers.anm. Har alltid trodd at hud bare var spikret til kjøll uten kjølbolter)

PIL har ikke kjølsvin, kun mastekjerring midtskips

Når PIL ikke har kjølbolter (?), og hud bare er spikret til kjø, er båten sårbar for grunnstøting og for motorristing/rasing fra eksisterende motor.

Skanseledning - alt må skiftes (pers.anm. Skiftet noe akter styrbord og det meste av hele babord i 2024)

Pullerter foran har råteskader, mulig nok å felle inn nytt treverk.

Råte i bjelkelaget som lukekarm er festet til, må inspiseres event skiftes.

Styrehus - beholde nåværende keising eller tilbakeføre? Skyvedør på styrbord ødelagt av råte og må byttes.

Rigg, mast tilsynelatende ok, kan vurdere å montere lastebom.

Dårlig ventilasjon under dekk

Driftsleder Frode har skissert er plan for å få den i sjødyktig stand igjen. .

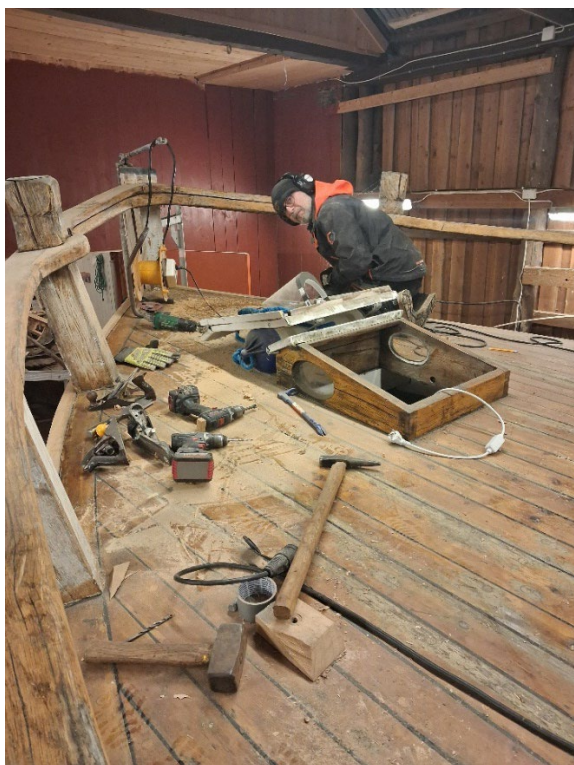
I korte trekk er planen å få båten i sjødyktig stand ved la den stå på slippen til dårlig hud i skroget er skiftet og behandlet (skroget må drives), ta ut motoren, pusse opp styrhuset.

Båten sjøsettes i 2026. Motor må vente til det er midler tilgjengelig,. Det kan ta litt tid

Ang finansiering så ble det bevilget Kr. 125 000 i 2024, kr. 130 000 er bevilget i 2025, alt fra Agder Fylkeskommune, Fartøyvernmidler, flere søknader er sendt nylig. Svar p.d. er ikke kommet.

I vår søknad ble det dokumenter 1000 dugnadstimer a. kr 300. Sum kr 300000.

Sau og ull

Når vårsola blinker i bakken, da begynner det å krible i ullfolket. Snart kan vi kikke etter nye små lam og i april kryper gradestokken så langt oppover at vi igjen kan innta låven for å veve tepper av ulla som ble høstet i fjor.

På låven henger sekker med ull som er sortert etter om den er nappet av sauene eller klippet.

Sauene vi har på øya er i Spelsaufamilien, disse sauene får ny ull hvert år, og den gamle slipper taket.

Den kan dermed nappes av sauene, og du har fin myk ull med lange dekkhår. Denne ulla vil vi gjerne spinne til garn, så nå håper vi å finne et passende spinneri og også finne midler for å betale leiespinning. Får vi laget garn, blir det vevet flere varmende pledd på vevloftet til vinteren

På Ca halvparten av sauene sitter ulla litt for godt og vi må klippe, da blir ulla ikke så god å spinne. Denne ulla er det vi vever tepper av oppe på låven. For oss ullnerder er det viktig at all ul blir brukt, og det er kø på låven for å få lov til å veve gode ryer.

Får vi kommer så langt må ulla vaskes og bearbeides, jobbes med så den blir luftig og god. Vi har kurs i vasking av ull. Og i år blir det også kurs i renning og oppsett av vev til ryeveving på låven.

Farge på ull og garn er også spennende, så utover vår og forsommer vil dere nok observere dampende gryter med spennende fargesuppe. Fargen kan for eksempel komme fra steinlav eller bjørkelauv. Ekstra stas er det å få til blått, og i år skal jeg prøve å dyrke frem ekte indigo i en pallekarm på øya. Jeg har fått 10-15 ørsmå frø så jeg er spent på om jeg klarer dette, men følg med.....

Ida H.

Nils Ivar Havrevoll

er valgt som ny leder av aktiviteten på Grønningen fyr. Nils er som mange andre i kystlaget bosatt i Vågsbygd og han har ei kone som også er ivrig i kystlaget. Han har en dialekt som stammer fra et eller annet sted i Ryfylke.

Han er helt sikkert ivrig etter å finne flere personer som vil være med i Grønningengruppa. Han ser for seg at den

første dugnaden på Grønningen blir etter Påske. Følg med ! Nils Ivar overtar lederskapet etter Sigbjørn Ubostad som døde i november i 2025. Det er et spesielt lederskifte da Sigbjørn ledet Grønningengruppa i mere enn 40 år. Det begynte før Bragdøya Kystlag ble etablert i 1986.

Vi ønsker Nils lykke til.

Oselveren «Ormen Lange»

Om vi ser bort fra alt det begredelige som rører seg i verden i dag, så har vi en gledens tid rundt Oselveren «Ormen Lange» på øvre slippområde. Det er et stort å få ansvar for å få en 23 fots Oselvar fra 1919 under seil igjen, men vi som har tatt på oss denne oppgaven og gjør det med entusiasme. Det normale er at 8 personer samarbeider hver tirsdag om dokumentasjon, liming, skraping, setter seg inn i lim teknikker og prater om hvordan livet skal bli om bord. Vi har litt utfordringer da det i brukerveiledningen for Epoxyen står at temperaturen bør være 15 grader. Vi kompenserer med å bruke varmepistol under hele limeprosessen, og tror det går bra.

Vi har skrapet bort gammel tjære innvendig, Innredningen er fjernet, dårlig hud er fjernet

og klargjort for lapping, Æsingen er for tiden hovedfokus der vi har innsett at med en ny kraftig rigg, så må denne være stabil. Den blir laminert av furuplank i hel lengde med epoxy.

Tidskjemaet er uklart, men den blir stående på slippet til den er ferdig rigget. Det er imidlertid under forutsetning av at folk jobber på den. Slik er retningslinjene for Slippet. Vi prioriterer aktiviteter for medlemmer.

Vi planlegger en rigg i overkant av 20 m². Opprinnelig seilte den i klassen for 25 m². Vi har vel innsett at med en såpass gammel båt så bør vi redusere litt. Det blir bermudarigg slik den var utstyrt allerede in 1923

Tom (medlem av prosjektgruppa)

Nå er vi i gang igjen

og vi har vært det ei stund nå. Grunnen er at vi har installert en rentbrennede ovn som i løpet av en time har varmet opp «Messa» til en «avmedgensen» temperatur. Fokus nå er å tilrettelegge for aktiviteter med arbeidsbenker og lysarmatur. Uteområdet har også fått høy fokus. Vi har registret at på vestsiden av naustet har det vært en eple og plommehage. Vi har søknad inne hos Forbundet Kysten om midler til slipp, en dass og solceller. Disse venter vi på . Likeledes er vi i en dialog med kommunen om å grave tilbake masse slik at en hensiktsmessig slipp kan anlegges. Vi synes det er litt urimelig at vi må søke om det da den massen som er skjøvet ut i havet kommer fra utsprenningen da Naustet ble

bygd. Vi vil bare ha det tilbake. Vi har avtalt med Thorkildsen Transport i Søgne om å ta jobben. Det gjør han fordelaktig for kr.30.000.- pluss litt til om det trekker ut. Ang. dass så er vi avhengig av en tillatelse fra Kommunen om installasjon. Vi er allerede registrert i Naturlosen for Midt-Agder, og i den forbindelse vil vi få flere besøkende. Allerede nå har vi registrert et økende behov for en dass, og mindre blir det ikke med tiden.

Vi har et godt prosjektmiljø og vi etterlyser flere kystlagsmedlemmer i gruppa. At vi har prosjektmøter på «Håndverkeren» har ikke skremt bort noen ....

Jobbedag på Naustet er onsdag fra klokke 10.00 og utover. Vi har lunch nøyaktig klokken 12. 00.

